

CALL FOR PAPERS DÍGITOS núm. 10 (2024)

Monogràfic:

Compromisos ètics de la comunicació i del periodisme amb els feminismes i la sostenibilitat de les vides

Coordinadores:

Dra. Belén Zurbano Berenguer (Universidad de Sevilla)

Dra. Laura Martínez Jiménez (Universidad Rey Juan Carlos)

Dra. Irene Liberia Vayá (Universidad de Sevilla)

El paper que els mitjans de comunicació i el periodisme tenen en les societats actuals han sigut qüestionats en els últims anys. Alguns dels elements que han contribuït a això són la digitalització dels ecosistemes sociomediàtics, la reconfiguració del poder d'enunciació que estan impulsant les xarxes socials i les tensions que alguns valors socials aporten a models clàssics de comunicació i periodisme. En aquest context, els feminismes han aportat un escenari nou de regeneració periodística encara poc explorat en l'Acadèmia espanyola.

Qui fa periodisme feminista, com i amb quins mitjans, en quins formats, quines són les seues condicions professionals i, en última instància, com ho defineixen els qui ho exerceixen és el que ens preocupa i ocupa en aquesta cridada a la reflexió col·lectiva.

Aquest monogràfic veu la llum amb la intenció de **generar un espai en el qual periodistes i/o acadèmiques que pensem i/o practiquem un periodisme feminista ens trobem per a conversar, proposar i difondre els nostres avanços, projectes, mitjans, pràctiques i estudis**. Des de lògiques acurades, emancipadores i inclusives obrim aquesta criadada a

contribucions per a continuar generant un pensament col·lectiu. **Totes (professionals, acadèmiques, doctorandes, ciutadanes) estem convidades.**

Ens marquem com a objectiu prioritari la reflexió sobre la centralitat de la sostenibilitat de la vida com a fonament professional, laboral/organitzacional i personal-polític del periodisme feminista exercit, o no, en l'Estat espanyol. L'enfocament de la sostenibilitat de la vida naix en el context hispanoparlant de l'economia política feminista amb la finalitat de situar en el centre (de la disciplina econòmica, però també de la mateixa organització socioeconòmica) la reproducció, les condicions i la cura de les vides humanes i no humanes. D'aquesta manera, es transcendeix la dicotomia entre l'econòmic/no econòmic, visibilitzant els molts (i *hiperfeminitzats*) treballs ocults que permeten que la vida continue quotidianament, i prenent el bé-estar (de les persones i del planeta en conjunt) com a indicador de l'èxit del sistema socioeconòmic (Astrid Agenjo Calderón, 2021; Cristina Carrasco, 2001, 2009, 2017; Amaia -, 2006, 2014; Amaia Pérez-Orozco, Sira del Río i Carolina Junco, 2006).

Són les mateixes periodistes feministes — en concret, aquelles fundadores i/o empleades de mitjans alternatius digitals, com *Pikara Magazine* (Bilbo) — les qui aprenen de l'economia feminista aquest enfocament per a integrar-lo en les seues rutines professionals. I és que, com afirma Andrea Liba des de la ja citada *Pikara Magazine*, “Donar espai a les cures en el sector de la comunicació implica construir llocs en els quals això siga possible. Posem la vista en l'arquitectura per a analitzar les possibilitats de l'espacialitat a l'hora de fer periodisme feminista” (Andrea Liba, 2023).

Malgrat que en l'Estat espanyol la producció acadèmica sobre la comunicació feminista és encara molt limitada i, en la majoria dels casos, generada per les mateixes professionals, aquest projecte reivindica la rellevància del seu estudi en tant que la comunicació feminista que integra l'enfocament de la sostenibilitat de la vida transcendeix el que Ana Bernal-Triviño diu “comunicació democràtica” (2019, p. 21) per a articular-se com una forma de “comunicació feminista transformadora” (Laura Martínez-Jiménez, Rosa M. Martín-Sabarís, Belén Zurbano-Berenguer i María Sánchez-Ramos, 2023). Aquesta última connecta amb allò que Nancy Fraser (1995) denomina

“reemis transformadors” apuntant directament als fonaments de la mateixa estructura socioeconòmica i política per a així corregir les injustícies produïdes per aquesta.

Per això, en aquest monogràfic, **busquem reflexions sobre què aporten la comunicació i el periodisme feministes quant a l'agenda i a l'enfocament, però també quant a la gestió dels temps, rutines i responsabilitats, posant especial interès en com i quant apareix la vida com a centre de les propostes i de les pràctiques.**

Es contemplen com a espais d'especial interès dins de les àrees de Publicitat i Relacions Públiques, Comunicació Audiovisual, Periodisme i Comunicació Política i Institucional aquells treballs que, **tenint com a focus la sostenibilitat de les vides,** versen sobre:

- Rutines professionals facilitadores de la conciliació i la vida
- Aproximacions conceptuals al “periodisme feminista”
- Pràctiques i referents de comunicació feminista i transformadora
- Dificultats i reptes en els contextos feministes de comunicació professionalitzada
- Mitjans feministes i feminisme en els mitjans
- Identitats, contextos i territoris en les bases dels projectes feministes de comunicació
- Entorns digitals i comunicació feminista
- Tendències feministes en la comunicació política i institucional
- Nous formats radiofònics alineats amb els feminismes
- Publicitat i feminismes
- Produccions audiovisuals feministes de ficció i no-ficció

Enviaments

Els enviaments es consignaran mitjançant la plataforma OJS de la revista:

<https://revistadigitos.com/index.php/digitos>

S'acceptaran originals entre el 10 de setembre i el **22 de desembre**. Les autores hauran de registrar-se per a poder efectuar els seus enviaments. *Dígitos* atorga un premi predoctoral d'investigació al millor article publicat en qualsevol secció de la revista. Consulta les bases en el següent enllaç:

https://revistadigitos.com/documentos/Bases_premio_Digitos10_CAT.pdf

Política lingüística i citació

En aquest monogràfic s'empra el femení gramatical genèric i es convida a les persones investigadores que així ho desitgen a que l'empren amb llibertat. En tot cas es publicaran únicament manuscrits que contemplen un ús no sexista del llenguatge i en la forma de citació. Ateses les normes editorials de la revista, els textos podran enviar-se en castellà, català, anglès o francès. S'inclouran sempre dues versions del títol, el resum i les paraules clau: una en l'idioma original i una altra en anglès. En el cas que l'article estiga redactat originalment en anglès, la segona versió haurà de ser en castellà. Per a aquest volum temàtic es prendran com a referència sobre citació bibliogràfica amb perspectiva feminista les indicacions dels *Feminist Media Studies* (<https://go.uv.es/nw7wx8d>).

Referències i inspiracions

Agenjo Calderón, Astrid. 2021. *Economía política feminista. Sostenibilidad de la vida y economía mundial*. Catarata.

Bernal-Triviño, Ana. 2019. *Hacia una comunicación feminista: cómo informar e informarse sobre violencia machista*. Barcelona: Editorial UOC.

Carrasco Bengoa, Cristina. 2001. "La sostenibilidad de la vida humana: ¿Un asunto de mujeres?." *Mientras tanto* (82): 43-70.

<http://biblioteca.clacso.edu.ar/clacso/gt/20101012020556/2carrasco.pdf>

Carrasco Bengoa, Cristina. 2009. "Mujeres, sostenibilidad y deuda social." *Revista de educación* (1): 169-191.

<http://ibdigital.uib.es/greenstone/sites/localsite/collect/cd2/index/assoc/min0014.dir/min0014.pdf>

Carrasco Bengoa, Cristina. 2017. “La economía feminista. Un recorrido a través del concepto de reproducción.” *Ekonomiaz: Revista vasca de economía* (91): 52-77.
<https://www.euskadi.eus/web01a2reveko/es/k86aEkonomiazWar/ekonomiaz/abrirArticulo?idpubl=87&registro=7>

Fernández, June. 2020. *Abrir el melón: Una década de periodismo feminista*. Madrid: Libros del K.O.

Fraser, Nancy. 1995. “From redistribution to recognition? Dilemmas of justice in a 'post-socialist' age.” *New Left Review* (212): 68-93.

Hasan, Valeria F. y Gil, Ana Soledad. 2014. “Estrategias del periodismo feminista: prácticas y política en la reconfiguración del espacio comunicacional.” *Perspectivas de la comunicación* 7 (2): 42-54.
<https://www.perspectivasdelacomunicacion.cl/ojs/index.php/perspectiva%20s/article/view/360/297>

Liba, Andrea. 2023. “La vida en el centro de la redacción.” *Pikara Magazine*, 17 de mayo. <https://www.pikaramagazine.com/2023/05/la-vida-en-el-centrode-la-redaccion/>

Martínez-Jiménez, Laura; Martín-Sabarís, Rosa M.; Zurbano-Berenguer, Belén y Sánchez-Ramos, María. 2023. “Periodismo nativo digital feminista en el Estado español: no esactivismo, es rigor.” Comunicación presentada en III Congreso Internacional de comunicación, medios audiovisuales y análisis en España y Latam. Lanzarote (España).

Revisen/cuiden dels textos

Participaran com a revisores en aquest número, entre altres, les següents persones que apareixen en ordre alfabètic:

Dra. Delicia Aguado Pérez (Aradia/Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea), Sra. Raquel Almodóvar Anaya (Universidad de Sevilla), Sra. Sandra Arencón Beltrán (Universidad de Sevilla), Dra. Esperanza Bosch Fiol (Universitat de les Illes Balears), Dra. Elena Bellido Pérez (Universidad de Sevilla), Sra. Maite Iglesias Buxeda (Universidad Pablo de Olavide), Sra. Antonia Ceballos (Universidad de Sevilla), Ofa Bezunartea Valencia (Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea), Dra. Denise Cogo (Escuela Superior de Publicidad y Marketing - ESPM, São Paulo), Dra. Ruth de Frutos (Universidad de Málaga), Sra. Imane El Rhomri (GEPDO/Universidad Pablo de Olavide), Dra. Diana Fernández Romero (Universidad Rey Juan Carlos), Dra. María del Mar García Gordillo (Universidad de Sevilla), Dra. Victoria García Prieto (Universidad de Sevilla), Dra. María del Rocío Garrido Muñoz de Arenillas (Universidad de Sevilla), Dr. Rafael González, Dra. María Eugenia Gutiérrez Jiménez (Universidad de Sevilla), Dra. María Iranzo Cabrera (Universitat de València), Dra. Nadia Lachiri (Université Moulay Ismail), Dra. Daniele Leoz (Universidad de León), Dra. Rosalba Mancinas Chávez (Universidad de Sevilla), Sra. Sara Mansanet Royo (Universitat Politècnica de València), Dra. Patricia Martínez García (Aradia/Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea), Dra. Tania Martínez Portugal (Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea), Dra. Blanca Miguélez Juan (Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea), Dra. Concepción Pérez Curiel (Universidad de Sevilla), Dra. Pilar Medina Bravo (Universitat Pompeu Fabra), Dra. Sonia Núñez Puente (Universidad Rey Juan Carlos), Dra. Cristina Perales García (Universitat Pompeu Fabra), Dra. Laura Pacheco Jiménez (Centro Universitario EUSA), Dra. Marina Ramos Serrano (Universidad de Sevilla), Sra. Sara Rebollo Bueno (Universidad de Sevilla), Dra. Mar Rubio Hernández (Universidad de Sevilla), Sra. María Sánchez Ramos (Universidad de Sevilla), Dra. Salomé Sola Morales (Universidad de Sevilla), Sra. Samanta Souza Fernandes (Universidad Fernando Pessoa).